

Több kulturális rendezvényt üzemünkben

A kománypogram alapvető célkitűzése a dolgozók anyagi, szociális és kulturális igényeinek fokozottabb kielégítése. Üzemünkben már egy sor intézkedés történt, vagy van folyamatban e célkitűzés megvalósítása érdekében. Fokozottabban gondoskodnak a terhes anyákról, tökéletesítik a munkavédelmi be-
rendezéseket, a védőórákat és védőruhák kiosztását rendeltet-
biztosítja — és még egy sor más
tényt sorolhatnánk fel. S amint
Nagy Imre elvtárs beszédéből
értesültünk — a végrehajtott in-
tézéseket ez évben újabb: a
dolgozók szociális és kulturális
igényeinek még fokozottabb ki-
elégítését szolgáló intézkedések
követik.

Azonban igen sok üzemben
csak annyit igyekeznek végre-
hajtani, amennyit a rendeletek
előírnak. Kevés az önálló kez-
deményezés, az üzem adottságai-
nak, a lehetőségeinek alapos ki-
használása. Ez különösen a kul-
turális igények kielégítésére vo-
natkozik. Még mindig kevés az
üzemekben a kultúrális, az
ismeretterjesztő előadás, a mun-
ka utáni szórakozási lehetőség.

A legtöbb üzemben van kul-
túrális csoport. Dolgoznak is. Egy-
egy kultúrverseny a bizonyítéka
annak, hogy komoly munkát vé-
geznek. Azonban az a baj, hogy
munkájuk eredménye jóformán
teljesen csak a kultúrversenye-
ken mutatkozik meg. A kultúr-
csoportok játékában éppen azok
gyönyörködhetnek a legkevesebb-
bet, akiknek legtöbb joguk len-
ne rá: saját üzemük dolgozóit. Al-
talában az a helytelen szokás
honosodott meg, hogy a kultúr-
csoportok csak nagyobb ünne-
peken lépnek fel saját üzemük-
ben. Egyébként vagy kultúrver-
senyre készülnek, vagy máshol
szerepelnek. Csak a legtrikább
esetben „érnek rá” otthon kul-
túrális csoport adni.

Az Orvosi Műszergyár jó ké-
peségű kultúrális csoportja például
november elején és szilveszter-
kor lépett fel az üzemben.

Az Alföldi Nyomdában még
rosszabb a helyzet: szilveszter-
kor és azt megelőzően „valami-
kor régen” adtak műsort az

üzem dolgozóinak. Jelenleg pe-
dig kultúrversenyre készülnek.
Az Alföldi Nyomda kultúrver-
sénysportja kultúrverseny után se-
m ér rá a nyomda dolgozóit szórá-
koztatni — fontosabb feladatuk
akadt: a Központi Kultúrtho-
ban lépnek fel két-zer is február
végén. Hogy a nyomda dolgozóit is
szórakoztatni kellene? — ezzel
vajmi keveset törődnek a kul-
túrális csoport vezetői.

Üzemünkben nem veszik kel-
lően igénybe a csaszuska brigá-
dokat sem. Ugy gondolják, hogy
elég, ha mikrofonon keresztül
egy-egy hangszíval juttatnak
zák a jó eredményt elérő mun-

kásokat. Ennél sokkal nagyobb
örömet okoz az, ha az üzem
csaszuska brigádja keresi fel
ezeket az elvtársakat. A hibát
elkövetőkre pedig sokkal na-
gyobb hatással van, ha „kiéne-
kelik” őket. Az Orvosi Műszer-
gyárban jóképességű csaszuska
brigád van (országos versenyen
is kiválóan megállta a helyét) —
mégsem használják fel segítség-
gét. Az Alföldi Nyomdában —
ahol egyébként igen sok a dalos
— meg sem szervezték a csasz-
uska brigádot. Sőt még az üze-
mi énekkar is nemrég felosz-
lott.

Elégítsük ki a fokozódó igényeket

Kevés gondoskodás történik a
dolgozók munkautáni szórako-
ztatásáról. Nincsenek klubter-
mek, ahol az öregek, fiatalok
olvasgatással, sakkozással, vitat-
kozással, táncsal, társasjátékok-
kal tölthetnék el az estét. Ezek-
ben a klubtermekben lehetne is-
meretterjesztő előadásokat, film-
vetítéseket tartani. Nagyon he-
lyes az Alföldi Nyomdának az
erre irányuló kezdeményezése:
minden héten egy-egy előadást
tartanak, meghívott előadóval a
dolgozókat érintő kulturális kér-
désekről. Lesz irodalmi, zenei,
természettudományi előadás.

Az üzemek kultúréletében mu-
tatkozó hiányosságokat mielőbb
meg kell szüntetni. Elő, eleven,
sokoldalú kultúréletet kell ki-
alakítani. Nem arról van itt szó,
hogy a kultúrversenyt minden
héten előadást rendezzenek üze-
mükben; hogy minden napra va-
lamilyen kulturális megmozdu-
lást iktassanak be. A dolgozók

igényeinek, kívánságainak meg-
felelően irányítsa az üzem párt-
szervezete, a szakszervezet és a
DISZ segítségével a kultúréletet.
Legalább minden hónapban egy
kultúrlelőadást rendezzenek, har-
colják ki a klubtermet, terem-
sék meg a munka utáni szórá-
kozási lehetőségeit. Fontos ez,
mert a kulturális rendezvények
közelebb hozzák egymáshoz az
üzem munkásait és komoly se-
gítségnyújtást adnak a feladatok
végrehajtásához, elengedhetle-
nül szükséges a jó kollektív
szellem kialakításában. A „kivá-
lóak tiszteltetésére” rendezett elő-
adások is fokozzák ezeket az
elvtársaknak, sőt az üzem vala-
mennyi dolgozójának munkaked-
vét.

Több kulturális rendezvénnyel
üzemünkben ezzel gyorsulhat
meg a munka és — ami szintén
jelentős dolog — vidámabbá vá-
lik az élet.

Ny. T.

Tovább tart a szeles idő

A hónap és egyben az 1953—
1954-es tél leghidegebb napja
csütörtökön volt Debrecenben.
Csütörtök reggel 23,7 fokot mu-
tatott a hőmérő, míg a talaj-
menti hőmérséklet mínusz 30
fok volt.

27-ről 28-ra virradó éjszaka
25,3 fok hideget mértek. Pénte-
ken már valamivel „melegebb”

lett a hőmérséklet, a reggeli
órákban mínusz 15, péntek éjjeli
mínusz 17,8, talajmenten pedig
20,3 fokot mutatott a hőmérő.
Tegnap reggel és a későbbi órák-
ban is a hideghez erős szél páro-
sult, a talajmenti hőmérséklet
mínusz 27 fok, a reggeli órákban
pedig 14 fok volt. A hideg, sze-
les idő tovább tart,

Levelezőink

a sajtóról

Tizenkét évvel ezelőtt nem is
gondoltunk arra, hogy a Szabad
Népet, a dolgozók sajtóját sza-
badon olvashatjuk. Sok Hajlított
bútorgyári dolgozó olvassa a Sza-
bad Népet és a helyi Néplapot.
1943-ban jutott el hozzánk elő-
ször a Szabad Nép. Érdeklődve
olvastuk. Igaz ezért majdnem
fogunkat törték, mert Tóthfal-
ussy elvtárral együtt alig tud-
tuk eldugni az újságot az akkori
igazgató elől az István Gőzma-
lombban.

De az idők nagvot változtak. A
felszabadulás óta mi dolgozók
nyugodtan olvashatjuk a mi sajtó-
tónkat. En is, mint a Néplap le-
velezője több levelet írtam, me-
lyet hasznosítottak. Mi dolgo-
zók megfogadjuk a sajtó napján,
hogy a Szabad Népet nemcsak
járátjuk, hanem segítjük is a
sajtót leveleinkkel. Tudjuk, hogy
az újság ügyes-bajos dolgokban
segítségünkre van.

Tömösvári János
hajlított-bútorgyári
sztahanovista.

A magyar nép a felszabadulás-
sal együtt teljes sajtószabadsá-
got kapott. A napjainkban meg-
jelenő sajtó a dolgozók érdekeit
képvisei. A sajtó egyik erénye
az, hogy úgy az eredményekre,
mint a hiányosságokra nyit
rámutat. Öszintén meg kell írni,
hogy bennünket az Orvosi Mű-
szergyár munkásait is nem egy-
szer bíralt a Néplap. A hibák
feltárása mellett azonban meg-
mutatta a kivezető utat, a hibák

kiküszöbölésének módszerét. Alig
két hónapja, hogy gyárunkban
„Csipesz” címmel üzemi újság
indult. Kezdeti nehézségekkel
küzdöttünk, de munkánk köny-
nyebbé vált akkor, amikor a
Néplap hasábjain megbírtatta
üzemi lapunkat s így az elkö-
vetkező hónapokban elérjük azt,
hogy üzemi újságunk valóban
segítse a gyár dolgozóinak mun-
káját.

Kecskés Mihály
Orvosi Műszergyár dolgozója.

★

A sajtó egyik legfontosabb se-
gítője a dolgozóknak. Ezen ke-
resztül értesülnek a dolgozók a
kormány intézkedéséről, az or-
szágban történő eseményekről. A
mai szabad sajtó neveli, tanítja
a dolgozókat. Mi üzemi dolgozók
különösen örömmel olvassuk a
munkaversenyről szóló híreket,
írásokat. Ezek a hírek segítik
munkánkat, tapasztalatokat nye-
rünk más üzem dolgozóinak
munkamódszeréből.

Szeretnénk, ha a sajtó az elkö-
vetkező időben is sok érdekes
cikkkel közölne úgy az üzemek,
mint a termelőszövetkezetek éle-
téből, mert az Uffenntartó Vá-
llalat dolgozói rendszeres olvasói
a Szabad Népet és a Néplap-
nak.

A magyar sajtó napján továb-
bi jó munkát kívánunk a sajtó
dolgozóinak a feladatok végre-
hajtásában.

Joó János
Uffenntartó Vállalat dolgozója.

Nagyarányú építkezések a szőlősi tangazdaságban

Az Agrártudományi Egyetem
az elmúlt esztendőben Hajdúszo-
boslón tangazdaságot létesített.
Az idén a tangazdaságban nagy-
arányú építkezések kezdődnek.
Ötszáz dolgozó részére az üzemi
konyha és a kultúrház építését
már megkezdtek. Ezenkívül
négy, egyenként 60 személyes
munkásszállás építéséhez is hoz-
záfoglaltak.

A tangazdaságban ebben az
évben bekötőutakat, gazdasági
vasutat, fűtő kutakat, istálló-
kat, magtárakat, silókat, takar-
mánykonyhát, nagyméretű gép-
javítóműhelyt, zuhanyozót, or-
vosi rendelőt, valamint a dolgo-
zók részére lakóházakat építe-
nek.

A DEBRECENI KUTATÓK SIKERE

A BÉKEBARLANGBAN

aztán minden fordulónál újabb
és újabb lenyűgöző kép. Most
térdfigő, kristálytisza vízben
gázolunk, sokszor a laza om-
ladékhegyek háznagyságú szikla-
tömbjei között vágunk utat,
vagy hasoncsúszva bujnak át a
keskeny szorosok között. Ka-
bátunk, nadrágunk bájja, de
oda se neki. Oly festői a kép,
hogy mindent elefelejtet. Félő-
tünk éppen méreter cseppkö-
vek lógnak alá a sötét meny-
nyezetről — ezen a részen sem
bírnak betelni a sok csodál-
nivalóval. A „Vaskapu-szoroson”
túl egy óriási cseppköfűgőnyit
pillantunk meg: a függőny
hosszúsága eléri a 8—10 mé-
tert is, szélessége pedig több
mint 80 centi. Alsó vége, mint-
ha késsel metszették volna be
— kettéhasítva. Az óriási fűg-
őnyön sokhelyütt félárasznai
kalcitűskék ragyognak.

Méreteiben nincsenek olyan
nagy termek, mint Aggteleken,
de ezek sokkal szebbek, cso-
dálivalóbbak.

Közel négy kilométer tet-
tünk meg három óra leforgása
alatt a Békebarlang főágában.
A több mellékággal együtt
azonban sokkal hosszabb a már
felfedezett út. Több mint tizen-
egy kilométer. Jakucs László
munkatársával együtt rábuk-
kant egy széles ágra, amely az
aggteleki barlang felé vezet.
Ha megtalálják az összekötte-
tést a két barlang között, azt
jelentené, hogy az aggteleki

barlang 35 kilométeres hosszú-
ságban a világ leghosszabb
cseppköves barlangja.

Megnyitottak tehát a Béke-
barlang évezredeken át járta-
lan útjait. A csodálivalókon túl
azonban a barlang még sok-
sok meglepetéssel szolgál. A
legérdekesebb jelenség, hogy a
Békebarlangban néhány óral-
ben tartózkodás után elmúlnak
az influenzás megbetegedések,
a lázas betegek teljesen gyó-
gyultan jönnek fel a barlang-
úrból.

Mi lehet a gyógyhatás oka?
Uri József, a Debreceni Gyógy-
szerkutató Intézet adjunktusa
már a múlt esztendőben meg-
kezdte a kutatásokat. Első út-
ja alkalmával meggyőződött a
barlangban a penészgombák
elterjedtségéről, gombaspórák
gyűjtve kísérleti edényeibe. A
hazahozott vizsgálati anyagot
feldolgozva 27féle penészgom-
ba tenyésztett ki — közülük
azokból tíz termel antibiotiku-
mot, vagyis különleges gyógy-
hatású anyagot. Azóta már
megállapították, hogy a bar-
langból izolált gombák egy-
része a gennykeltő baktériu-
mok ellen irányul. (Ezzel lehet
magyarázni azt, hogy a bar-
lang felfedezőinek könnyebb
vagy súlyosabb sérülése soha-
sem gennyesedett el. — A.
szerk.) Jónéhány, a barlang le-
vegőjéből izolált penész pedig
a belfertőzéseket létrehozó bak-
tériumok ellen termel ható-

anyagot. Uri Józsefet második
útja alkalmával Vályi-Nagy
Tibor, a Debreceni Gyógyszer-
kutató Intézet professzora és
Herpay Zsombor, a Debreceni
Közegészségi Intézet vezetője
is elkísérte. Nem volt könnyű
dolguk a vizsgálatokhoz szük-
séges anyagot és műszert, fő-
ként a finom üvegekbe álló
gombakutató felszerelést, vala-
mint a precíz műszereket le-
vinni a Békebarlang felfedező
ág kürtő nyílásán át. A bar-
lang lenyűgöző szépsége, a zaj-
jal tovaszűző, majd másutt
csöndben kavicsokat görgető,
amodóbb hőmpölygő földalatti
patakok — amelyek hol eltűn-
nek, hol előbukkannak a fel-
fedező ág hajlamos és szin-
pompás sziklafalaiban — fele-
dette velük a fáradságot.

A kutatók gyűjtöttek
penész „mintákat” a barlang
vizéből, levegőjéből, kaparékot
vettek számos helyen a bar-
lang faláról. Az így összegyű-
jtött gombaanyag vizsgálata
ma is folyik és az eddigiek sze-
rint — számos probléma vár
még megválaszolásra. El kell
dönteni a kutatóknak, hogy a
barlangból izolált gombákból
nyert hatásos gyógyszerek
azonosak-e a már eddig ismert
antibiotikumokkal, vagy pedig
egészen új, napjainkban még
ismeretlen antibiotikumot sike-
rült előállítani. Ha az utóbbi
vállaló, akkor rövidesen
egy teljesen új magyar gyógy-
szert gyárthat a magyar kuta-

tók fáradtságos munkája nyo-
mán a Hajdúszági Gyógyszer-
gyár, amely világviszonylatban
is egyetlen lesz, a gyógyulást
kereső, influenzában megbete-
gedett emberek egészségének
helyreállítására. Ezenkívül a
gombatörzsek között kutának
azok után, amelyek elpusztít-
ják a Koch-bacilluszokat, vírus-
sokat. Ezeknek hatásait a Deb-
receni Gyógyszerkutató Intézet
kísérleti laboratóriumában kö-
zelesen állatkísérleteken döntik
majd el.

A legelőrehaladottabb szádium-
ban a belfertőzések leküzdésé-
re szolgáló gyógyszerek elő-
állítására folyik az Intézetben:
eddig Magyarországon még nem
gyártott gyógyszer készül a
Békebarlangban talált penész-
gombákból.

Nagyjelenlőségűek ezek a
vizsgálatok és kutatások. Ha
sikeresek lesznek — a debre-
ceni orvosok nevéhez fűződnek
majd a sikerek. A kutatók
munkáját a dolgozók ezrei-
nek, tízezeinek figyelme kíséri.
Nagy dolgokról van szó: ha si-
kerül, az egész emberiséget
ajándékozhatják meg az új
gyógyszerekkel. Az eset egyé-
ként első a barlangkutatás ed-
digi történetében, hogy orvos-
tudományi vizsgálatok folynak
egy barlangban talált penész-
gombával.

Nincs kizárva, hogy a Béke-
barlang nemcsak páratlan ter-
mészeti látványossággal, hanem
gyógyhatása alapján is híres
lesz.

A jelek biztatók: kö-
zelesen újabb eredmények vár-
hatók a kutatás frontján.

Mástól éve 1952. nyarán

az aggteleki cseppköbarlang
közeliében új, csodálatos csepp-
kővilág tárult a felfedezők elé.
Pontosan augusztus 4-én Ja-
kucs László, egy debreceni szű-
letű lelkész fiatal geológus és
társai hazánk szépségeiben
gazdag vidékének új kincsét
felfedezték fel.

Megannyi veszély, sok-sok
előre nem látott akadály gá-
tolta a kutatókat. Jakucsék
azonban hosszú heteken, hóna-
pokon keresztül nem törődtek
az éleveszéllyel, fáradtsággal;
nekiágtak a nagy vállalkozás-
nak. Sokszor a hideg vízben
gumiruhában, buvárfelszerelés-
ben, vagy ha kellett fürdő-
dresszben, sokszor akrobata-
muatványokat végezve, sok-
szor sziklaomlásokkal dacolva,
de lépésről lépésre előrehalad-
va a karbidlámpák pislákoló
fényénél hódították meg ezt az
ember soha nem látta földra-
botot.

Akkoriban az egész ország
hallott a Békebarlang felfede-
zéséről. Azóta geológusok, tu-
dósok, turisták és érdeklődők
keresték fel a Jászvölgy melletti
barlangot.

Ahogy egy vékony és
keskeny vaslétrán a szűk be-
járaton leereszkedünk a Béke-
barlangba — megérjük a ki-
váncsiakat — és megéri a
rendkívüli fáradság: is, amíg
eljutunk a sziklafolyosókra,
szűk szifonokra és a csende-
sen folydogáló Komlós patak
vízében az első cseppkőképző-
ményhez. Sárga, vörös, majd
arrébb hófehér üvegcszerű
hosszú kőcsapok villogó erdeje,